

Remissvar på betänkande SOU 2017:39 Ny dataskyddslag - kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning

Piteå kommun har getts möjlighet att yttra sig avseende kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning.

Piteå kommun överlämnar härmed följande synpunkter.

Allmänna synpunkter

Sveriges reglering avseende tryck- och yttrandefrihetsgrundlag är unika i jämförelse med hur motsvarande reglering ser ut i övriga Europa. Något som Piteå kommun anser att vi som land ska värna och vara stolta över. Skyddet för den personliga integritet och behandling av våra personuppgifter är däremot något som behöver stärkas i Sverige.

Betänkandet är väl genomarbetat och handlar om ett relativt svårtillgängligt rättsområde. Piteå kommun instämmer i utredningens bedömning om att det är viktigt att sträva efter att den personuppgiftsbehandlingen som är tillåten idag i möjligaste mån ska kunna fortsätta även efter dataskyddslagen har trätt i kraft. Piteå kommun välkomnar därmed att utredningen har tagit som sin utgångspunkt att inte utvidga eller inskränka möjligheterna att behandla personuppgifter, annat än när detta är nödvändigt enligt dataskyddsförordningen. Piteå kommun anser också att det är positivt att dataskyddslagens och personuppgiftslagens sakinhåll uppvisar stora likheter.

Även om utredningen lämnar förslag på generell nivå framstår det som att förslaget har anpassats för att stämma överens med vad som gäller enligt den nuvarande personuppgiftslagen och personuppgiftsförordningen. Balansen mellan de kompletterande bestämmelserna som dataskyddsförordningen ger utrymme och den kommunala verkligheten bör dock vidare belysas. Det finns en överhängande risk att de förlagna förändringarna blir ett "administrativt monster" som kan komma att innebära att resurser tas från kommunens viktiga välfärdsuppdrag. Framförallt kan det innebära stora problem för mindre kommuner att efterleva de kontrollåtgärder, både i form av administrativa system och strikta rutiner, som förslaget kräver. Piteå kommun förstår att det är en svår avvägning mellan att värna den personliga integriteten som regleras i dataskyddsförordningen och dels den administrativa börda som detta innebär. Piteå kommun önskar ändå att större vikt hade lagts på kommunens möjligheter att effektivt utföra sitt välfärdsuppdrag och rimligheten i de administrativa pålagorna.

Utredningen analyserar inte de s.k. registerförfattningarna eller annan sektorspecifik reglering utan föreslår att dessa avvikande bestämmelser ska ha företräde framför dataskyddsförordningen inom det särskilda området. Betänkandet lämnar relativt stort utrymme för ytterligare analys kring sektorspecifika frågor som är särskilt viktiga för myndigheters verksamhet. Det finns därmed behov för ytterligare analys kring eventuella kompletterande bestämmelser rörande behandling av personuppgifter i särskilda verksamhetsområden. Enligt utredningen kommer dessa frågor att ses över av andra utredningar. Utredningen föreslår även att det ska införas en upplysningsbestämmelse som tydliggör att bestämmelserna dataskyddsförordningen och dataskyddslagen inte ska tillämpas på så sätt det skulle strida mot grundlagsbestämmelserna i tryck- och yttrandefrihet. Piteå kommun vill här än en gång trycka på vikten av rimlig balans mellan verksamheternas behov och den personliga integriteten.

Utredningen föreslår att det utöver det grundlagsskyddade området ska finnas ett undantag från dataskyddsförordningen som införs för sådan behandling av personuppgifter som sker för journalistiskt ändamål eller akademiskt, konstnärligt eller litterärt skapande. Piteå kommun instämmer i utredningens förslag.

Kapitel 5: Ett nytt svenskt regelverk om dataskydd

Överväganden och förslag (5.2)

Piteå kommun tillstyrker utredningens förslag och anser att det är positivt att sektorspecifika bestämmelser föreslås ha företräde framför den nya dataskyddslagen.

Kapitel 6: Behandling av personuppgifter utanför dataskyddsförordningens tillämpningsområde

Piteå kommun har inget att invända mot utredningens förslag. Piteå kommun ser positivt på den förstärkning förslaget kan medföra för enskildas integritetsskydd.

Kapitel 7: Förhållandet till yttrande och informationsfriheten

Våra överväganden och förslag (7.4)

Piteå kommun delar utredningens bedömning. Utredningen har valt att föreslå att en upplysningsbestämmelse införs. Det är så som frågan hanteras idag i nuvarande personuppgiftslag och denna modell får anses ha fungerat och ge nödvändigt utrymme för dessa grundläggande rättigheter. Förslaget syftar inte till att varken utvidga eller inskränka rätten till yttrande- och informationsfrihet utan avser bevara nuvarande ordning. Utredningen lyfter att dataskyddsförordningen utvidgar yttrande- och informationsrätten i något avseende, men framhåller även korrekt att det inte påverkar förslaget om en upplysningsbestämmelse, som även mot den bakgrunden är en lämplig lösning då denna inte påverkar balansen mellan de båda rättigheterna – yttrande- och informationsfrihet å ena sidan och rätten till integritet å andra sidan.

Kapitel 8: Rättslig grund för behandling av personuppgifter

Grunden för behandlingen ska i vissa fall vara fastställd (8.3.1)

Piteå kommun har inget att invända mot utredningens bedömning i detta hänseende. Utredningen anser att dataskyddsförordningens artikel 6.3 kan tolkas som att grunden för behandlingen som avses i punkt 1 c och e ska fastställas i en medlemsstats nationella rätt och inte att

behandlingen i sig ska fastställas. Kollektivavtal som fastställd grund är ett viktigt tillägg med tanke på den svenska arbetsmarknadsmodellen.

Behandling för att uppfylla en rättslig förpliktelse (8.3.2)

Piteå kommun har inget att invända mot utredningens förslag. Förslaget lämnar relativt stort utrymme för sektorspecifika frågor.

Behandling som ett led i myndighetsutövning (8.3.3)

Piteå kommun anser i enlighet med utredningens bedömning att begreppet myndighetsutövning skall vara grundad på lag eller annan författning eller på annat sätt kunna härledas från bemyndiganden från de högsta statsorganen. Piteå kommun ser det problematiskt att rättslig grund inte är tillräckligt för att registrera personuppgifter och ser svårigheter i den praktiska hanteringen av motivering av den faktiska nödvändigheten i alla specifika fall.

Behandling för att utföra uppgifter av allmänt intresse (8.3.4)

Piteå kommun har inget att invända mot förslaget eftersom bestämmelsen underlättar förståelsen av dataskyddslagstiftningen. Piteå kommun delar utredningens bedömning att det är viktigt att begreppet uppgift om allmänt intresse får en unionsrättslig betydelse eftersom dataskyddsförordningen inskränker myndigheters möjligheter att basera personuppgiftsbehandlingar på vissa rättsliga grunder. Exempelvis kommer det inte längre vara möjligt för myndigheter att basera personuppgiftsbehandling på intresseavvägning i enlighet med art. 6 f. Dataskyddsförordningen begränsar också möjligheterna att basera behandling på samtycke i det fall det råder ojämlikhet mellan parterna. Piteå kommun välkomnar därmed utredningens bedömning i detta hänseende.

Kapitel 9: Barns samtycke som rättslig grund

Överväganden och förslag (9.5)

Piteå kommun har inget att invända mot utredningens förslag. Åldersgränser för barns samtycke är en av de frågor som väckte uppmärksamhet i samband med att dataskyddsförordningen antogs. Det förtjänas att inledningsvis betona att det endast handlar om samtycke i förhållande till informationssamhällets tjänster riktade till barn. Kommunens huvudsakliga behandling av barns personuppgifter påverkas därför inte av förslaget. Även om förslaget har vissa beröringspunkter med den kommunala verksamheten framförallt inom skolan och kultur och fritidsverksamheten ser Piteå kommun inga direkta konsekvenser för kommunen varför Piteå kommun tillstyrker förslaget och ser positivt på att det är en tydlig gräns.

Kapitel 10: Känsliga personuppgifter

Överväganden (10.4.2)

Piteå kommun delar utredningens bedömning och ser positivt på att behandling av känsliga personuppgifter får ske efter samtycke.

Överväganden och förslag (10.5.2)

Piteå kommun delar utredningens bedömning avseende behandling av känsliga personuppgifter inom arbetsrättsområdet. Förslaget liknar den nuvarande bestämmelsen i 16 § PUL. Enligt Piteå kommuns bedömning är det oklart om dataskyddsförordningens begrepp social trygghet och socialt skydd ska ha sådan EU-rättslig innebörd som utredningen menar dvs. att avsikten är att reglera exempelvis sådan behandling som är nödvändig för att arbetsgivare, fackförbund eller arbetsgivarorganisationer ska kunna erbjuda tjänster. Kommunen förstår dock varför utredningen har kommit fram till dessa slutsatser i denna del.

Viktigt allmänt intresse (10.6)

Överväganden och förslag (10.6.2)

Piteå kommun tillstyrker till största del förslaget gällande att särskilda undantag införs för myndigheter. Kravet på absolut nödvändighet för ändamålet skulle dock kunna mildras. Piteå kommun tillstyrker istället en skrivning som ger möjlighet till behandling liknande 5a § PUL. Förslaget utgör ett viktigt komplement till dataskyddsförordningens bestämmelser särskilt i det fall myndighetens verksamhet inte omfattas av någon sektorspecifik reglering. Piteå kommun ser dock stora administrativa svårigheter med att leva upp till ett förbud mot att använda sökbegrepp som avslöjar känsliga personuppgifter. Detta förslag riskerar att bli kostnadsdrivande för kommunerna utan att en tydlig nytta varför Piteå kommun ej kan tillstyrka den delen av förslaget.

Hälso- och sjukvård och social omsorg (10.7)

Överväganden och förslag (10.7.2)

Piteå kommun tillstyrker förslaget. Förslaget liknar den nuvarande bestämmelsen enligt 18 § PUL även om det finns vissa anpassningar till dataskyddsförordningens innehåll.

Kapitel 11: Personuppgifter som rör lagöverträdelse

Överväganden och förslag (11.4)

Piteå kommun har inget att invända mot förslaget. Piteå kommun anser att det är positivt att myndigheters möjlighet att behandla uppgifter om lagöverträdelse tydliggörs i de kompletterande bestämmelserna till dataskyddsförordningen och att förslaget har anpassats så långt det går till de nuvarande bestämmelserna enligt 21 § PUL.

Kapitel 12: Personnummer och samordningsnummer

Överväganden och förslag (12.4)

Piteå kommun tillstyrker förslaget och välkomnar att förslaget motsvarar den nuvarande bestämmelsen i 22 § PUL.

Kapitel 13: Begränsningar av vissa rättigheter och skyldigheter i dataskyddsförordningen

Överväganden och förslag (13.4)

Piteå kommun tillstyrker förslaget men vill lämna följande synpunkter. Piteå kommun bedömer i enlighet med utredningen att det föreslagna undantaget från informationsplikten gällande sekretess och tystnadsplikt motsvarar den nuvarande bestämmelsen i 27 § PUL. Piteå kommun välkomnar att utredningen föreslår undantag för personuppgifter i löpande text som

inte fått sin slutliga utformning när ansökan gjordes eller som utgör minnesanteckning från rätten till registerutdrag.

Eftersom den registrerades rätt att göra invändningar mot vissa personuppgiftsbehandlingar utvidgas i art 21 dataskyddsförordningen jämfört med vad som gäller idag borde det nog övervägas om det finns behov att införa ett generellt undantag från rätten att göra invändningar i dataskyddslagen särskilt när det gäller myndigheter. Detta kan vara viktigt i det fall personuppgiftsbehandling utförs med stöd av uppgift av allmänt intresse enligt art. 6e och behandlingen inte omfattas av särskilda sektorsspecifika författningarnas tillämpningsområde där den registrerades rätt att göra invändningar är begränsad. Piteå kommun förstår dock varför utredningen anser att sådana undantag borde övervägas på sektorspecifikt nivå.

Kapitel 17: Sekretess

Överväganden och förslag (17.4.3)

Piteå kommun instämmer i utredningens bedömning. Förslaget innebär ingen förändring i sekretesshänseende i förhållande till vad som gäller idag för ett av kommunen anställt personuppgiftsombud. Reglerna i offentlighets- och sekretesslagen ska gälla på samma sätt som de gör idag. Om man dessutom delar utredningens bedömning att dataskyddsombudet inte intar en sådan självständig ställning i förhållande till den personuppgiftsansvarige i den mening som avses i 2 kap. 8 § tryckfrihetsförordningen, blir de handlingar som endast hanteras internt inom den personuppgiftsansvariges verksamhet inte heller allmänna. Det ska tilläggas att denna fråga inte har varit föremål för domstolsprövning och skulle kunna falla ut annorlunda. För handlingar som inkommer eller upprättas, t.ex. för att de skickas till eller från en utomstående, så som en konsult eller en enskild, eller för att de ingår i ett slutbehandlat ärende, får offentlighets- och sekretesslagens regelverk anses utgöra ett tillräckligt skydd.

Överväganden och förslag (17.5.2)

Piteå kommun instämmer i utredningens bedömning. Förslaget motsvarar 21 kap. 7 § i offentlighets- och sekretesslagen. Utredningen har beaktat praxisutvecklingen på området.

Kapitel 18: Sanktioner

Överväganden och förslag (18.5.3)

Piteå kommun ställer sig starkt frågande till sanktionsavgiftens storlek. Sanktionsavgifter i den storleken skulle kunna få förödande effekt för verksamheten i små kommuner, som utgör stor del av Sveriges kommuner. Piteå kommun ifrågasätter även om sanktionsavgift överhuvudtaget är en lämplig reaktion mot myndigheter och undrar om sanktionsavgiften verkligen har önskad effekt.

Övriga sanktioner och förbudet mot dubbelbestraffning (18.6)

Överväganden och förslag (18.6.4)

Piteå kommun ställer sig frågande till förslaget och undrar om sanktionsavgiften har önskad effekt.

Betalning och verkställighet (18.7)

Överväganden och förslag (18.7.1)

Piteå kommun har inga invändningar mot att avgifterna föreslås tillfalla staten. Piteå kommun ser med fördel att staten då genom olika satsningar stärker dataskyddsarbetet i landets kommuner. Piteå kommun anser att det borde finnas möjlighet för tillsynsmyndigheten att bestämma om en längre betalningsfrist särskilt i det fall sanktionsavgiften består av ett högt belopp.

Kapitel 19: Processuella frågor

En rättssäker handläggning hos tillsynsmyndigheten (19.5)

Överväganden och förslag (19.5.3)

Piteå kommun har inget att invända mot förslaget och tycker att det är viktigt att tillsynsmyndigheten kan vidta åtgärder vid sin tillsyn över tillämpningen av de nationella bestämmelser som kompletterar dataskyddsförordningen. Piteå kommun anser även att det är viktigt att den som administrativa sanktionsavgifterna riktas mot gets tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse.

Kapitel 21: Konsekvenser

21.4 Konsekvenser i övrigt

Förslag till ny dataskyddslag hänger ihop med dataskyddsförordningens bestämmelser och kommer att medföra konsekvenser för den kommunala verksamheten. Piteå kommun anser att dataskyddsförordningen och de kompletterande nationella bestämmelserna kan medföra ökade kostnader som är förknippade med bl.a. administration, dokumentation, tekniska åtgärder, anpassningar av IT-system och utbildningsinsatser. Sammanfattningsvis bedömer Piteå kommun att flesta kostnader är relaterade till genomförandet av dataskyddsförordningen i generell. Piteå kommun anser dock att det finns viss risk för ökade kostnader när det gäller möjlighet att ta ut höga administrativa sanktionsavgifter av myndigheter enligt utredningens förslag.

Övriga förslag

Gällande övriga förslag antingen instämmer Piteå kommun i dessa eller har inget att invända mot dem.

Piteå kommun

Piteå kommun

Yttrande

2017-06-20

Dnr 17KS403

Helena Stenberg
Ordförande för kommunstyrelsen